

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.

Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.

Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

LAPVEZÉR:

MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:

Dr. BÚZA BARNA.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyévi szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányosabb árban közzéjük.

A legsürgősebb feladat.

— A rendőrség újjászervezése. —

Sok cikk jelenik meg mostanában, az új év elején, mely mind avval foglalkozik, hogy mi várunk az új évben, mit fog sikerülni alkotnunk, mivel fogunk maradandó emléket állítani az 1909-ik esztendőnek.

Mi is írunk már cikket erről. Mult számunk vezércikke sorolta fel szép sorjában a megoldandó kérdéseket. Egy dolgot azonban megfigyeltünk a cikk írója a rendőrség újjászervezéséről.

Ez a kérdés most a legaktuálisabb. Ennek a kérdésnek a megoldása első sorban fontos ebben az esztendőben. Évek óta sürgetjük a rendőrség újjászervezését, évek óta foglalkozunk vele az illetékes körök s mégis seholy eredmény. Az ügy egyelőre még mindig csak az előkészítés stádiumában van.

Pedig jó volna, ha most már komolyabban látnának hozzá az illetékes körök ennek a nagyon fontos kérdésnek az alapos rendezéséhez. A mai állapotok már igazán tarthatatlannak válnak. Most, mikor minden város első sorban a rendőrség fejlesztése által közbiztonsági állapotát igyekeznek megjavítani, nekünk sem szabad megmaradnunk a mai rendezetlen állapotban.

Városunknak 18000 lakosa van. Szabályrendelet szerint 22 rendőr volna hivatva gondoskodnia a lakosság vagyon és életbiztonságáról. Vagyis 818 lakosra esne 1—1 rendőr. Elég szomorú közbiztonság ez is. Azonban nálunk még ennél is szomorubbak az állapotok.

A 22 közbiztonsági létszámába van felvéve 1 kulcsár, 2 polgári rendőr, 1 díjnok, 3 díjnoknő, összesen 7 alkalmazott s így a legjobb esetben 12 közbiztonsági alkalmazható. Ebből 3 a vasutnál teljesít szolgálatot, 1 kézbesít és 1 állandóan tartálékban van s így összesen 10 rendőr teljesíthet szolgálatot a legjobb esetben. Természetesen ez a 10 ember

is 2 csoportban tart szolgálatot és így 3600 ember biztonságára 1, mond, ird, olvasd egy rendőr felügyel és ez az egy is csak abban az esetben, ha a létszám be van töltve és betegezés elő nem fordul. De mikor teljes a létszám?

Hát nem ázsiai állapotok ezek? Minden valamire való városnak legtöbb gondja, hogy a rendőrséget a modern kor színvonalára emelje és lakosai vagyon és életbiztonságát biztosítsa. Nálunk azonban ez a kérdés egyáltalán nem fontos. A képviselőtestület tagjai minden egyéb jelentéktelen kérdést, fontosabbnak tartanak ennél a kérdésnél ugyannyira, hogy minden a rendőrség részéről jövő fejlesztési tervet — legyen az bármily csekély — egyszerűen leszavaznak.

A legutóbbi képviselőtestületi ülésük egyikén is történt ilyen dolog. A rendőrkapitány kérelmet terjesztett a képviselőtestület elé, hogy a rendőrség létszámának terhére felvett más foglalkozású alkalmazottakat fizessék más alaplól s tegyék lehetővé, hogy legalább a szabályrendeletben megállapított létszám legyen teljes és a képviselőtestület. A mindenről gondoskodó, a város érdekét szem előtt tartó képviselőtestület azonban elvetette ezt a jogos kérelmet is és elvágta a rendőrséget még a lehetőségétől is annak, hogy hivatását kötelességszerűen teljesítse.

Szomorú állapot ez. És a legszomorubb a dologban az, hogy éppen azok, akiknek hivatása, sőt kötelessége volna a város közönységének vagyon és életbiztonságáról gondoskodni, — azok teszik lehetetlenné a közbiztonsági állapotok javulását, sőt igyekeznek azt minél rosszabbá tenni.

Sok kérdés vár megoldásra. Sok terv fog kerülni a képviselőtestület elé a közel jövőben. De a rendőrség újjászervezése és szaporítása legyen ezek között a legelső sorban megvalósítandó. Ennek a kérdésnek a megoldása képezze első sorban kötelességét az illetékes köröknek az új esztendőben, ha hasznos, a város

érdekében üdvös működést akarnak kifejtetni.

Olvasóinkhoz!

Most midőn mai számunkkal tizenegy év fáradságos, de mindenkor őszinte örömmel teljesített munkálkodását lezárva egy új év munkálkodását kezdjük meg: pár őszinte szót intézünk lapunk olvasó közönségéhez, mely az elmúlt tizenegy év alatt nemcsak törekvéseink nemes harcosaiul oldalunk mellé állott.

Nem akarjuk olvasóink figyelmét ráterelni újból arra a nemes hivatásra, melyet lapunk itt Zemplénvármegyében fennállása óta szikszilárd elhűséggel és bátorsággal betölt; nem akarjuk itt felsorolni a mi — hála Istennek! — nem eredménytelen munkálkodásunk általánosan ismert, sikereit s fényes erkölcsi diadalát. Mi ezt a sikert az eszmére vezetjük vissza, melynek nevében harcolunk, mely tolong megújít növeli s szívünket a legszebb jövőre reményével tölti el.

Ezt az eszmét, melynek harcosai a szegődünk kezdetől fogva, Magyarországon egy név képviseli: *Kossuth Lajos neve*. Az ő neve díszlik a mi lobogókon, az ő tanításai hatják át szíveinket: kétségtelen tehát, hogy miénk leend a végleges diadal is.

Es e munkálkodáshoz kérjük mi a tizenkettedik év kezdetén Zemplén vármegye nagyközönségének szíves pártfogását, hogy bizalmával ajándékozzon meg minket újra, kik mindenkor eiszánt s lelkes harcosai voltunk annak a nagy küzdelemnek, mely a Kossuth Lajos eszméit és jelszavait hirdető zászló alatt folyik. És tudjuk, hogy olvasóközönségünk pártfogásában és áldozatkészségében nem is fogunk eszelődni. Tizenegy év tanulsága öntötte belénk e hitet egyesülvé amattudattal, hogy a mostani súlyos helyzet még fokozottabb mérvben fogja körénk tömöríteni az eszme bajnokait.

Mi a magunk részéről nem teszünk ígéretet a jövőre nézve, a mi jövőnk a mult, a mely minket igazol s a mely munkálkodásunkat előírja, mi

változatlanul megmaradunk helyünkön, a hova minket Kossuth Lajos eszméinek tisztelete és a megalkuvást nem ismerő kötelességérzet parancsszava épen úgy odaszögezett, mint Pompeji kapujához a katonát, kit az egymás ellen csatázó elemek harca sem volt képes onnan elmozdítani.

Mi bizunk a közönségben, mely pártfogásával továbbra is lehetővé fogja nekünk tenni, hogy ne legyünk kénytelenek elhagyni őrhelyünket s a közönség pedig tizenegy évi lankadatlan munka után ajándékozzon meg előlegezet bizalmával annak a hitnek; hogy mi is megtesszük kötelességünket.

A „Felsőmagyarországi Hirlap” szerkesztősége.

SZINHÁZ.

Színházi mérleg.

Vasárnap este bezárltak a színház kapui. Thália papjai és papnői eltávoztak körünkől, hogy másutt áldozhassanak a „művészet” oltárán. Ilük tehát néhány sorban visszajelentést vetni az elmúlt szezonra, egyrészt azért, hogy díszrendőket dícsérjünk; másrészt azért, hogy a a megőrvándókat, megörjűk, hogy elmondjuk azokat a hiányokat melyeket mi észleltünk a szezon alatt és amelyek korigálása okvetlenül szükséges a jövő szezon sikere érdekében.

Bizonyos rendszert kívánunk követni közletményünkben, hogy észrevételeink könnyebben legyenek megérthetőek és ezért külön-külön tesszük meg észrevételeinket a társulat programjára, a rendezésre, a tagok képességeire stb. elsőnek a társulat, illetve az igazgató által elért

eredményekről

általában kívánunk írni. Itt kívánjuk összefoglalni azokat az észrevételeket, melyeket a szezon programja ellen kívánunk felhozni.

Program. Hát lehet itt ilyenről beszélni? Követett-e a társulat valaha olyan irányt, amely még csak sejtetni is engedte volna, hogy itt egy részletesen kidolgozott program alapján működik a társulat?

„Júri” levélpapír, 50 levélpapír és 50 boríték

1 KORONA

Landesmann Miksa és Társa könyv-és papirkereskedésében.

Minden a legnagyobb összevisszaságban ment. A művészi sikerekre meg egyáltalán nem is törekedtek. A legnagyobb fejletlenség uralkodott minden téren.

De hát ez az átka az ujhelyi társulatnak. Így voltunk Micsseyvel és így vagyunk Polgárral is. Sőt, ha egy kissé összehasonlítjuk Micsseyt és Polgárt, — alig találunk közöttük valami kis különbséget is. Micssey is, mikor bejött először hozzánk Székesfehérvárról, egy kitűnően fegyelmezett, jól összetanult társulatot hozott magával, mely aztán művészi tekintetben szezonról szezonra súlyodt ugyanarra, hogy már egy teljesen szedett-vedett társulattal merészkedett be hozzánk, melyek közt — tisztelet az egy-két kivételnek — még arra sem lettek volna jók rendes társulatnál, hogy a színpadot seperjék.

Es ha jól megfigyeljük a Polgár működését, — ugyanezeket tapasztalhatjuk. Mikor a múlt évben először jött be hozzánk, — egy jól fegyelmezett, az ujhelyi igényeket teljesen kielégítő társulattal jött be hozzánk és most már elfelejtett első-rangu primadonnát, coloratur énekesnőt, tenoristát szerződtetni. A fejletlenség valóságos orgiát ül a társulatnál, mely legjobban kitetszik a

rendezésnél.

Mit értünk rendezés alatt? Ez volna az első kérdés, amivel tisztába kellene jönnie mindazoknak, akik rendezésre vállalkoznak. De nagy baj, hogy éppen a rendezők nem tudják, mi is az ő kötelességük. Vagy előfordulhatna-e például olyasm, hogy a szereplők kifestetlenül, hercegi estélyeken utcai öltözetben jönnek a színpadra, ha csak halvány sejtelmé is volna a rendező uraknak a rendezésről. Mert nem ám abban merül ki a rendező urak ténylegessége, hogy megmutogassa a szereplőknek: merről jönnek ki, vagy merre mennek vissza, vagy pedig hogy beleszűgérálja a szereplőkbe az ő, leggyakrabban helytelen felfogását és így kiölvé a szereplőből azt a kis eredetiséget is amely meglebbe benne, ha saját fel, fogása szerint játszaná a szerepét — teljesen tökéletesen a darabot. A rendezőknek kötelessége, — sőt szerintünk első sorban kötelessége — hogy vigyázzon a külsőségekre, arra, hogy az előadás első sorban illuziót keltő legyen.

De hogy kívánhatjuk mindezt olyan rendezőktől, akik maguk sem képesek egy szerepet helyesen értelmezni, megérteni. Emlékezzünk csak vissza például a „Tánitóné” előadására, ahol egy falusi földbér lőt egy közönséges handé zsidónak alakít *Ágotay* rendező ur és olyan maszkban jelenik meg a színpadon, melyért egy jó izlésű közönség még a cirkuszi bohócokat is kiverné a köröndből.

Vagy rendezésnek tekinthető-e az, hogy egy alföldi falu közepén délszaki növényeket láthatunk, vagy egy borbélyműhely helyett kápolnát és viszont állítanak elénk?

Összjáték.

Az egyedüli, ami néha-néha még élvezetessé tette az előadásokat: az összjáték. De — ismétljük — csak néha egy-egy drámánál. Operetteknel összjátékról nem is lehet

beszélni. Hiszen még a szerepeiket sem igen tudták sokan, — az énekszámokat meg szinte lehetetlen volt betanulni arra az egy-két próbára amit a direktor adott egy-egy darabból.

De néha-néha előfordult, hogy a szereplők betanulták szerepeiket, énekszámaikat s képesek lettek volna egy, az összhátasában is kifogástalan előadást produkálni. Azonban ilyenkor mindig közbeszólt a zenekar, mely e társulatnál ugylát-szik csupán azért lett szervezve, hogy a nagyritkán véletlenül jónak indult előadást tönkre silányítsa.

Apróbb hibák.

Voltak a társulatnak más, apróbb hibái, melyek közül a legfontosabb a színpad rossz világítása. A rivaldában a lámpák $\frac{1}{4}$ része sem égett s így természetes, hogy a szereplők játéka nem érthette el a teljes hatást. Drámákban, — ahol pedig egy arckifejezés is sokat jelent, — alig láthattunk arckifejezéseket.

De nem kevesebb fontossággal bír ennél, — habár az inkább a direktor jóvedelmét csökkentő hiba volt — a rossz műsor. Az igazgató egyáltalán nem törődött a műsor művészi értékével. A szezon elején még csak volt egy-egy bemutató előadás, de ezekkel is csak olyan darabok kerültek színre, melyeket másutt már régen lejátszottak, vagy amelyet másutt elő sem mernek adni. A legújabb darabok elő sem kerültek, mert ezek most, mikor még újdonságok, drágábbak. Majd ezeket is bevezessük, ha majd féláron lesznek kaphatók.

Szezon végén azonban ezek a régi újdonságok is kifogytak és 2—3 héten keresztül a Varázskör, Bob herceg, Gül baba és Bálkirály-nő-fele agyoncsépett operettekkel táplálkoztunk, holott talán kissé több élvezetet nyújtott volna újdonság híján a Kornevillai harangok, Czigánybáró stb. előadása.

Ezek voltak nagyjában azok a hibák, amelyeket okvetlenül fel kellett sorolnunk a jövő szezon érdekében, ha csak nem akartuk, hogy újból a legutóbbihoz hasonló szezonunk legyen.

Talán kissé furának fog feltűnni olvasóközönségünk előtt lapunkban megjelent előismerő kritikák után ez a kiméletlenül megírt közlemény és ép ezért magyarázatát adjuk ennek is. A szezon idején nem tudhattuk, hogy a szezon vége oly csufosan fog végződni, mint ahogy végződött, — előlegeztük hát a bizalmat a társulatnak. Most azonban, mikor meggyőződünk arról, hogy a direktor inkább üzletember, mint színgazgató; mikor láttuk, hogy folyton ámitja a közönséget és még csak kísérletet sem tesz a felhangzott kívánalmak teljesítésére, akkor már nem lehetünk elnézők, akkor feltétlenül szükséges, hogy felvilágosítsuk a közönséget és megvédjük az érdekeit az igazgatóéval szemben.

Most elmondtuk véleményünket a szezonról általában. Jövő számunkban sort kerítünk az egyes szereplők általános bírálatára. De figyelemmel fogjuk kísélni a társulat munkácsi szereplését is és ha látni fogjuk, hogy az állapotok nem ja-

vulnak, hogy a vezető-primadonnát, coloratur énekesnőt és tenoristát nem szerződtet a direktor, — nem fogunk késmi felhívni ezekre a dolgokra a nagyközönség figyelmét és hisszük, hogy nem eredménytelenül.

Az ujhelyi közönség eddig még soha sem tapasztalt bizalommal fogadta a társulatot és bizalmának fényes tanujelét is adta, amennyiben oly nagy mérvű bérletet csinált, amelyet még Komjáthyknak sem sikerült összehozni. Elvárhatta volna hát a közönség, hogy a direktor, méltányolni fogja ezt a nagymérvű pártfogását és igyekezni fog ez tőle teltetőleg kiérdemelni. Ehelyett azonban a legruttabb hálátlanságot tapasztaltuk a direktor részéről, úgy a műsor, mint az előadások és a társulat kívánt kiegészítése tekintetében.

Viselkedjék hát a közönség is hasonlóan és ha ezek a hibák még a munkácsi szezon folyamán nem orvosoltnak, legyen a legközelebbi szezon bérlete is olyan sikerült, mint amilyen az elmúlt szezon volt művészi tekintetben.

Liar.

A színtársulat utolsó előadásáról következők a közlendők:

Reprizek. Szombat este a „Komédiások”-at adták elő az első előadás szereposztásával. Az előadást félház nézte végig, sokat tapsolva a szereplőknek, kik közül különösen Szóregyh Gyulának volt ez este méltán megérdemelt sikere. Vasárnap délután Gül baba ment szüfolt ház előtt ugyancsak a régi szereplőkkel. Este Feld Mátyás Hét Schlezinger című bohózatának volt bemutatója. Ugy a librettó, mint a darab zenéje már régen csak a múlté volt s Polgár igazgató szerencsétlen ötleteinek talajdonítható hogy ezzel a halottaiból föltámasztott bukkott darabbal mondjon becsüt egy időre a közönségnek. Maga a librettó kivonatosa a következő. A hét Schlezinger fiu minden ok nélkül elveszti állását s valamennyi kedvesével együtt hajóra száll s Amerikába készül. Utközben a hajó kapitánya az egyik nő ruhába öltözött Schlezinger fiúnak udvarol s a mikor megtudja, hogy ez csak nő imitátor, az egész társaságot bosszúból a Senki szigetén leszállítja a hajóról. A szigetről azonban szerencsésen visszajutnak otthonukba. A szöveg ürességének, tartalmatlanságának megfelelő a darab muzikája is. A közönség a vigjátékokat és annak előadását elsomorodott szívvel vette tudomásul. A harmadik felvonásban jeltett cabaret is fényesen sikerült: 7 trikóba öltözött hölgy jelent meg a színpadon, hogy azután gyorsan eltűnjön a „fenéken.” A cabaret számokkal azonban adások maradtak. Ötletes s újszerű kabaret rendezés. Szegény Thália.

A Kazinczy kör estélye.

F. hó 4 én a vármegyeház nagyszobájában a Kazinczy-kör fényesen sikerült estélyt rendezett, mely arányainál magas nívójánál fogva pártatlanul áll a kör eddigi estélyeinek történetében: Ez estélyre ugyanis sikerült a kör vezetőségének oly szereplőket megnyerni, a kik tudással istenadta művészetükkel országosra, sőt a külföldön is ismertté teszik és bearányozzák a magyar nevet, a kiknek itteni szerep-

lése hosszú időkre maradandó kedves emlékeket, mely nyomokat fog hagyni lelkünkben. A hangverseny-termet zsufofóság megöltő hálás közönség mindvégig lelkes tapsal honorálta az igazi művelőzetet nyújtó szereplőket; a tapsokból bőven kijutott az énekzámok előadóinak Szoyér Ilonka a magy kir. Operaház tagjának, a ki énekével valósággal elbűvölte, extázisba hozta hallgató-ságát.

Az est második nevezetessége volt az alig 14 éves Morvay Zsuzsika zongora művésznőnek fellépte, akiben Thomán István a zene nagy mestere fedezte fel a hatalmas zene zenit s aki bámulatos, szemképrázatos technikai tudásával, zenei intelligenciájával, színes, erőteljes tónusával sokszor szűnni nem akaró tapsra ragadta az ámuló közönséget. Már itt megjegyezzük, hogy a kis művésznő külföldön is több ízben hangversenyezett óriási sikerrel s már 11 éves korában Rimini városának több száz tagot számláló filharmonikus egyesülete a művésznőt tiszteletbeli tagjává választotta. 1906. november 28-án az országos zeneakadémia nyilvános hangversenyén történt szerepléséről a Pesti Hírlap többek között így ír: „... mert érthetetlen, megmagyarázhatatlan jelenség a zenének ilyen hatalmas megnyilatkozása ebben a zsenge korban, mely csak az ábécé, egyszerű és a babajáték világának elrendszert. Ez a kisleány a Menter Zsófiák és Carenno Teréziák hívatott utóda; ma még ismeretlen, de egy-két év múlva nemzetközi hírnevű lesz.”

A többi szereplők mindíg szívesen látott régi ismerőseink voltak a kiknek számai szintén hathatósan hozzájárultak ahhoz, hogy egy feledhetetlen est emlékeivel távozunk a hangverseny színhelyéről.

A műsor első száma Tschaiokovszky vonós négyese volt (Op 11), melyet Plótényi Nándor, Dános Miklós, Gruska Lajos és Orlovsky Frigyes adták elő kitűnő összjátékban, precíz színzveze művészekre valló biztos néző kezeléssel. Különösen a második rész lágy, szívhez szóló muzikája ragadta el a hallgató-ságot. A mű befejezte után orkán-szerű tapsvihar honorálta a szereplő farságot. Ezután M. Szoyér Ilona asszony énekelte el — férje Márkus Dező operaházi karnagynak discret zongora kísérete mellett — a „Villars dragonyosai” című opera nagy áriáját oly rendkívüli bájjal és felülmulthatatlan előadással, hogy utána a közönség percekig tartó követelő tapsainak engedve ráadásul Puccini egy dalát énekelte el.

Majd Morvay Zsuzsika ült a zongorához és a) Chopin: Variations brillantes, b) Schumann: Toccatáját játszotta el csodálatos zenei érettséget igazoló felfogásban, a legnagyobb művészekhez hasonló tudással. A váratlan művészi esemény annyira meglepte a közönséget, hogy első ámulatából magához térve; valóságos tapsviharral ünnepelte a fiatal művésznőt. — Ismét M. Szoyér Ilona asszony jelent meg a dobogón s elénekelte „Mignon”-ból a Titánia dalát, fényesen ragyogtatva rendkívüli énektudását és technikaiját. Ugy ezt, mint az ezután következők Morvay Zsuzsika által előadott Mendelson-Féle V. seriesenst a közönség igen kedvező fogadta.

A műsoron még egy Tschaiokovszky Opus szerepelt, egy gyönyörű harmas, melyet Morvay Zsuzsika zongorán, Plótényi Nándor hegedűn és Orlovsky Frigyes gordonkán adtak elő ugyanazzal a precíz összjátékkal, színes tónussal, mely az első Tschaiokovszky mű előadását jellemezte.

Végezetül Plótényi Nándor és neje Reményi rendkívül nehéz Rákóczi ábrándját adták elő művészen, nagy sikerrel, sok tapsot aratva s ezzel a számmal a közönségünknek sokáig feledhetetlen estély véget ért. Hangverseny után társasvacsera

következett, mely vidám hangulatban az éjféli órákban ért véget.

Méltó elismerés illeti a kör vezetőségét s első sorban Dr. Hornyai alelnököt, aki fáradságot nem ismerő ambícióval mozditja elő a Kazinczy-kör érdekeit s akinek javarészt ez az eseményzámamban feltehetően estét köszönheti a közönség. Vajha sok ily fényes, gyönyörű estélyben lehetne része a Kazinczy-körnek a zászlóhárta tűzött nemes, kulturális célja érdekében!

HIREK.

— **Nagy búcsu bankett dr. Fried Lajos tiszteletere.** Dr. Fried Lajos országgyűlési képviselő a helybeli függetlenségi pártkör érdemes alelnöke állandó tartózkodásra Budapestre távozik. A függetlenségi kör szeretett alelnöke iránt mindig érzett nagyrabecsülése és hálája jeleül impozáns bankett keretében fogja Fried Lajost elbucsztatni Kincsesy Péter a függetlenségi párt elnöke már ki is bocsátotta a bankettre szóló meghívókat. A bankett folyó évi január hó 9-én szombaton este 8 órakor a vármegye-háza nagytermében lesz megtartva. Vacsora jegy ára 3 korona. A függetlenségi kör ezután is tudomásra hozza, hogy a búcsu banketten nem csak a kör tagjait de dr. Fried Lajos összes tisztelőit s barátait szívesen látja és a megjelenésre ezuttal is felkéri. Mi a magunk részéről kérjük igen tisztelt polgártársainkat valamint dr. Fried Lajos tisztelőit collegáit és barátait, hogy e banketten minnél nagyobb számmal jelenjenek meg, ezzel is dokumentálva a város közönségének Fried Lajos érdemes személye iránt mindig érzett igaz szeretetét s nagyrabecsülését. — Akikhez véletlenségből nem jut a kör elnöke által kibocsátott meghívó azok szíveskedjenek *Kincsesy Péter* pártköri elnök úrnál f. hó 8-áig részvételi szándékukat bejelenteni.

— **Személyi hírek.** *Andrássy Sándor* gr. pentek éjjel *Vináschgrätz* Lajos herceg kíséretében Homonnára érkezett s szombaton az alsóbereki erdőszébe vadászatra mentek. — Örömmel értesülünk, hogy *Ligeti Albert* dr. homonnai kórházi főorvos egészsége teljesen helyreállott, orvosi működését azonban csak február elején kezdi meg.

— **Tea estély.** Január 2-án szombaton este rendezte *Dokus Gyuláné* a negyedik jótékonycélú tea szurját a vármegye-háza nagytermében. A zsúr ez alkalommal is szépen sikerült s bátran mondhatjuk, hogy közvetlenség, kedély és jókedv dolgaiban az előbbi estélyeket felülmúlta s hogy igazi élvezetből fosztották meg magukat azok a kik távolmaradtak. Az estélyen ismét sikerült cabaret volt a melynek sikerét nagyban előmozdította *Magas Béla* a színtársulat rokonszenves tagjának nagyon ügyes konferálása. A programban változás állott be, amennyiben *Jászai Mariska*, *Váradi és Szőregli* hirtelen lemondottak. Dicsérettel kell azonban megemlékeznünk *Szabolcsi Jozefin* a társulat énekesnőjéről, a ki *Magas Béla* kérésére az utcaról feljövén két énekszámot adott elő és ugy énekéért mint szíves készségért őszinte tapsokat kapott. Közreműködtek még a tőlük már megszokott rutinnal és művészettel *Magasné Fekete Rózi* és *Völgyi Rezső* egy duettel és előbbi még magánszámmal is s a közönség egyhangú kívánsága a dobogóra szólította, *Mattyasszky Kálmán* is a ki két humoros számmal nevette meg a jelenvölteket, Az énekszámok

kíséretét *Pados* színházi karmester látta el sikeresen.

— **Bíróválasztás.** *Homonnán* a mult héten volt a bíróválasztás. *Katszer* Ferencet választották meg egyhangulag, aki most már harmadszor kapta meg a polgárság részéről a mandátumot.

— **Halálozás.** *Hubay* Bertalan sárospataki községi tanító újév napján a helybeli Erzsébet kórházban hosszú szenvedés után 46 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután ment végbe. A megboldogult derék, kötelességtudó tanító s egy ideig a vármegyei tanítóegyesület jegyzője is volt.

— **Szamossi Elza Kassán.** A József kir. herceg Szanatórium Egyesület kassai fiókja a Kassán felállítandó tüdőbeteg gondozó intézet alapja javára 1909. január 17-én nagyszabású estélyt rendez Augustus kir. herceggassonyi fővédnöksége alatt. Az estély rendezőségének sikerült a budapesti opera nagyhírű, kiváló énekesnőjét, Szamossi Elzát közreműködésre megnyerni.

— **Őszinte hang a kivándorlásról.** A kivándorlás rendezéséről és korlátozásáról szóló törvény semmi esetre sem érthet, sőt bizonyos mértékben használni fog. De védednek azok, akik talán azt hiszik, hogy a törvény a kivándorlást megszüntetni vagy legalább gyöngíteni fogja. Mert a kivándorlás oka az — olvassuk a „Munkácsi Hírlap” egyik figyelemreméltó cikkében — hogy a magyar nép szegény s odakül — Amerikában — jobban keres. A kivándorlást tehát csak úgy lehet megszüntetni, ha ezt a népet jobb gazdasági helyzetbe emeljük, hogy legalább annyi koronát keressen ideháza, mint a hány dollárt odakünn. A kivándorlás 80 százaléka gazdasági munkás, töbkeintem vagy földéhes törpebirtokos. A munkást az alacsony napszám, a hitvány aratási rész, a cselédek a hitetlenül silány kommissió kergeti ki az országból. A földmunkánál más munkaalkalom csak ritkán egyes vidékeken kínálkozik ideiglenesen. Ha ezen a felvidéki szomorú állapotot jellemző őszinte beszéd tényleg megfelel a valóságnak, akkor hiába hozunk törvényt a kivándorlás megállításáról s naivak azok, akik — ami legalább a Felvidéket illeti — e törvény üdvös hatásában bizakodnak. Jobb napszámot, tisztességes aratórészt s a cselédnek emberi lakást, jó kommissiót kell ott adni s így házilag a legjobban megoldják a kivándorlás súlyos kérdését.

— **Ingyen tanfolyam.** *Gruber Jenő*, a helybeli orth. izr. hitközség tanítója az orth. izr. elemi iskola egyik tantermében az esti órákban ingyenes tanfolyamot nyit azon analabétek számára, akik a magyar olvasás-írást megakarták tanulni. A tanfolyamban résztvevők az olvasás-írást megtanulására szükséges könyveket és írószereket is ingyen kapják. Jelenkezhetni lehet f. hó 15-ikéig az orth. izr. elemi iskolához (Justus-utca) d. e. 8—10-ig és d. u. 2—4-ig vagy az említett tanító lakásán (Alsószolyomka 6 sz.).

— **A rendőség december hóban.** A folyó év december haváról szóló rendőri hávi jelentésből a következő adatokat közöljük: Az elmúlt hónapban a személy és vagyon biztonság általában véve kielégítő volt. Lopás büntette 7, lopás vétsége 21, egyéb büneset vagy vétség 22 esetben fordult elő, illetőleg ennyiszert fogantatosított nyomozás. Megemlítendőnek tartom, hogy a mult hó elején a város külső részén több betörés kísérlete történt, miközben a tettesek az őket üldöző rendőrökre lövöldöztek. A kihágási iktatóba beérkezett 141 ügydarab. Amerikába kivándorolt 6, visszatért 2 egyén. Mint a közbiztonságra veszélyes idegen illetőségű 47 egyén utasított ki, illetőleg toloncoltatott el. Tűz egy esetben fordult elő és pedig

bolti tűz s amennyiben gyanu merült fel arra nézve, hogy szándékos gyújtásról van szó, a nyomozati iratok áttették a kir. ügyészséghez. Közlekedési akadályok elő nem fordultak. A sok nógatás és figyelmeztetés után közönségünk rendszerteljes része a hóti stb. a járdákat rendszerint tisztáltatja. A közönség azon része ellen azonban, ahol sem szép szó, sem figyelmeztetés nem használ, a szabályrendeletben előírt bűntétet alkalmazom. Az egyesületek működése ellen kifogás fel nem merült; kóbor cigányok nem garázdálkodtak; izraelita zugiskolák fel nem fedeztettek. A rendőri szolgálat fokozottabb mértékben volt ellenőrzve, mert a tisztviselők az elmúlt hónap legtöbb éjjelén ellenőrző és ügyeletes szolgálatot teljesítettek. A mult hónapban beérkezett össze, sen 946 ügydarab. Ebből kapott: 1. Rendőrkapitány 162 ügydarabot elintéztet 153 elintézetlen 9. 2. Rendőrkapitány 269, elintéztet 258, elintézetlen 11. 3. Rendőrbiztos 258, elintéztet 250 elintézetlen 8. 4. Rendőrtolonk 257, elintéztet 250 elintézetlen 7.

— **A Divat Szalon,** magyar olvasóközönségünk e jóságért méltán kedvelt családi lapja. Imám XXII. évfolyamát járja. Minden dicseretnél többet monl róla ama tény, hogy ez idő alatt a Divat Szalon keletkezésének idejéből való régi divatlapok mind kidőltek és olvasók csatlakoztak a győztesen maradt legjobb családi divatlap olvasóközönségéhez. Ebben az időben már nincs város és nincs magyar uriház, a hol héthetenként nem a legnagyobb érdeklődéssel várnák a magyar gazdasági viszonyokhoz mért takarékos öltözködés tanítóját s egyben a legjobb szándékkal szerkesztett családi lapot, a Divat Szalont. — A mai nehéz életviszonyok között valóban kétszeresen is meg kell becsülnünk a nemes irányú divatlapot, mely asszonyainkat nem a divathóbortok majmolására, hanem hanem takarékosra és munkára tanítja. A „Divat Szalon” ugyanis igen kevés teret enged az ugynevezett párisi divatnak, melyet a mi társadalmi és gazdasági viszonyaink közt nevétség és kár nélkül viselni csakugyan nem is lehet, ismerni azonban a jóízűséhez tartozik és e helyett a valóban szép, elegáns, praktikus öltözékek, kalapok stb. készítését tanítja. A Divat Szalon ugyanis ingyen szabásokkal szolgál, pontosan az előfizető mértéke szerint s e szabások által a lapban bemutatott toltettek otthon is elkészíthetők. Szorgalomra, tevékenységre ösztönzi e lap olvasóit az iparművészeti munkák tanításával, háztartásra vonatkozó tanácsaival s a jól végzett munkálkodás jutalmát egy teljes, jól szerkesztett, neves írők munkáival gyarapított szépirodalmi részzel s egy jóvalólk gyermekkel ad a tudnivalók mellő nemes szórakozást is. A Divat Szalon külső kiállítása méltó a belső tartalomhoz. Színes képei, ábrái, díszes borítéka, kiváló hölgyek arcképeinek bemutatása, ismeretterjesztő cikkeihez adott illusztrációi mind sikeresen sorakoznak ahhoz, hogy a magyar olvasóközönség ez években régi, de fejlődésben mindig friss és új családi lapját a külföldi divatlapok fölé emelje. A Divat Szalon különben olcsóságban is kiállja velük a versenyt, lévén előfizetési ára: egész évre 12 kor., félévre 6 kor., és negyedévre 1 kor. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a Divat Szalon kiadóhivatala Budapest, IV., Esküt 5. sz.

— **Egгер mellspaztíliai** gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél és elnyálkásodásnál, felülmulthatatlanok a torok és légzési szervek működési zavarainál, a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszertárban és drogériában. Doboza 1 K és 2 korona. Próbadoz 50 fill.

Főraktár Nádor gyógyszerház, Bpest. VI. Váci-körút 17.

— **Mérsékelt áru menettértijegyek életbeletétele.** A magyar kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a Szatmár—Mátészalkai h. é. vasuton 1909. évi január 1-től kezdődőleg Szatmárnémeti és Vetés állomások között két napig érvényes III. osztályu menettérti jegyek fognak kiadatni 070 korona mérsékelt menettérón.

— **Rákóczi cipőkém** a legjobb bőrfényesítő 5% a kassai Rákóczi-szobor alapja javára. Egyedüli gyártója Székely és Társaság Kassa.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kúvrednek, erőssékké és rózsás színiékké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

SCOTT-féle Emulsiót.

Orvosok és bábák az egész föld kerességén állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, a melyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

Kapható minden gyógyszertárban.

Kossuth Ferenc levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmakknál a „INDASZESZ” bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szíves nekem három üveggel küldeni.”

KOSSUTH FERENC,
Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sósborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissít, Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyuró-kenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, elfajlás, natna, influenza, tagszaggatás és minden

nemű meghűlésből eredő bajok ellen. Aszkekelyhavasi

„INDASZESZ” össze nem tévesztendő más sósborkészítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek holott az „INDASZESZ” székelyhavasi gyógyfűvekből előállított és hatásában felülmulthatatlan gyógyszer különlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ” kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országban mindenütt.

A szerkesztésért felelős:

A SZERKESZTÉSÉG.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA,

PÁSZTORY

ÉLŐVIRÁG-NAGYKERESKEDŐ.

Telefon 57—33.

Csokor- és koszoru-kötésért az országban a legtöbb első díjjal kitüntetve.

BUDAPEST, Rákóczi-út 3.
Nemzeti színház.

Képes árjegyzék díjtalan.

Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet fordítok.

Jó étvágyat

kap ön, ha a

KAISER-féle

borsos minta karamellákat

használja.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva.

Nélkülözhetetlen emésztési zavarok, étvágytalanság és gyomor-tájszánál stb. Uditó és vidámitó szer. Egy csomag ára: 20 és 40 fill.

Kapható Hrabéczy Kálmán drogériájában Sátoraljuhely.

Első rendű hasáb bükkfa

a varannói vasúti állomáson
100 métermázsra 110 kor.
Sátoraljuhelybe szállítása 36 K.
Megrendelések elfogad a kiadóhivatal.

Eladó házhely.

Külső Kossuth-utcán levő szőlőbirtokomat, körülbelül 20 házhelynek, eladóvá teszek.

Jelenek Ádám.

3800—1908. vh. szám.

Árveresi hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sátoraljuhelyi kir. járásbírósnak 1908. évi V. Sp. II. 712—3. sz. végzése következtében Bokor József javára 65 kor. 96 fillér s jár. erejéig 1908. évi nov. hó 12-én toganatosított kiegészítő végrehajtás utján lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 10 drb. 2 ajtós matt schiton stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sátoraljuhelyi kir. járásbírósg 1908. évi V. 2365/2. számú végzése folytán 65 K. 96 fill. tökévelés ennek esedekes kaállapított költségek erejéig Sátoraljuhelyben alperes lakasan (Szemeretca 2. sz.) az előbbi 909. január 6 an d. u. 3/4. érara kitűzött határozat becsütelésével leendő megtartására 1909. évi jan. hó 8-ik napjának delutáni 3 óraja határidőre kiűzetik és ahhoz a venni szándék. közök ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az erutelt ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzletes mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron aul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfogaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.
Kelt Sátoraljuhelyben, 1908. évi decz. 23. napján.

Rosner Imre.
kir. jbir. végrehajtó.

Intelligens, iskolákat végzett pesti kisasszony instruktornői állást keres. — Kézimunkát is vállal.
Czím: Dr. Berkovits Sándor Andrassy-u. 48.

Eladó.

A Rákóczi-u. 36. szám alatt ujonnan épült ház, a magashegyen (Boda dűlőben) teljesen betelepített 2 holdas szőlő, a hozzávaló nagy kőborházzal, udvarral, gyümölcsösselel és gazdasági eszközökkel, valamint egy Zsolyomkán levő lakóház és pinceszabad kézből, közvetítés kizárásával jutányosan eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

KLEIN GÉZA

szénüzlete

ajánlja szoba fűtésére:

I. rendű Porosz kőszén 2 frt. 40 kr. — Szalon kőszén 1 frt. 80 kr. — Porosz brikett, valamint I. r. gázkösz jutányos árak mellett házhoz szállítva. Telefon 64. sz.

Tk. 3419—1908. szám.

Árverési hirdetmény kivonlat.

A gálszécsi kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Wirtschauer Samu cég végrehajtató és Dr. Szabo David csatlakozó végrehajtónak Pancik Pál végrehajtást szenvedő elleni 698 korona 42 fill. illetve 356 korona tökévelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a sátoraljuhelyi kir. törvényesek, a gálszécsi kir. bíróság területén levő Miglész község határában fekvő, a miglész 22. szjkyben A. 1. 27—56 sor 304. 305. 377. 378. 414. 415. 480. 481. 529. 530. 591. 592. 613. 614. 632. 633. 708. 709. 801. 802. 843. 844. 901—902. 949—950. 9083. 984. 751. 752. hrsz. alatt fekvő ingatlanoknak a B. 10. sor szám alatt Pancik Pál neven álló 1/2-ed (egyketted) rész jutalékára 3896 kor.-ban megadapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1909. évi január hó 29-ik napjának delutáni 3 óraker Miglész község határában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron aul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 389 kor. 60 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. tvc. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított es az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt lg. M. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldöttkéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-uervénynt átszoigaltatni.

Kelt Gálszécsen a kir. járásbírósg mint tkvi hatóságnaul 1908. évi decz. 21.

Dr. Kail, kir. jbiró.

Nyomatott Landesmann Miksa és Társa könyvnyomdájában Sátoraljuhely.

Meghívó.

A sátoraljuhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

t. cz. részvényesei tisztelettel meghívattak

az 1909. évi február hó 2-án d. u. 2 és fél óraker

az intézet saját helyiségében tartandó

XXXVI-ik évi rendes

KÖZGYŰLÉSRE.

Tárgyalási sorrend:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. A felügyelő bizottság évi jelentése.
4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása feletti határozat.
5. Az 1908. évi mérleg és osztalék feletti határozat.
6. A sorrend szerint kilépő 3 igazgatósági tag választása.
7. 3 rendes és két pót felügyelő bizottsági tag választása.
8. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság és felügyelő bizottsági jelentés, valamint az évi zárszámadás nyolc nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekintés végett kifüggesztetik.

A részvényesek figyelmeztetnek az alapszabályok következő szakaszára:

43-ik szakasz. A közgyűlésen részt venni óhajtó részvényesek tartoznak részvényeiket a szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlés megkezdése előtt az intézet igazgatóságánál letétmenyezni.

Kelt Sátoraljuhely, 1909. január hó 1-én tartott igazgatósági ülésből.

Az igazgatóság.

Magyar királyi államvasutak.

245012—908. sz.

Pályázati hirdetmény.

Kék munkásöltönyök szállítása iránt.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága 1909. május hó 1-től 1912. április hó végéig évenként szükséges mintegy 10,000 drb. kék munkásöltöny szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1909. január 23-án deli 12 óráig betérjesztendők.

A pályázatra vonatkozó ajánlati felhívás és ruha különleges feltételek a magyar királyi államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest VI., Andrassy ut 78. II. em. 47. ajtó.) valamint minden üzletvezetősnél megtekinthető vagy a feltételekért járó 30 fillér előzetes lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatvány társánál posta utján is megrendelhető. Posta utján való küldetés esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő.

Az igazgatóság.

A gyermekvédő-ligának jövödelmező.

— Az Országos —
Gyermekvédő-liga

LEVÉLPAPIRJA

csinos dobozokban
— kaphatók —

Landesmann Miksa
könyvkereskedésében.

Eladó.

A Rákóczi-utcában, a kisállomás közelében két utcára nyíló harmad-fél hold föld szabad kézből eladó.

Vevők értekezhetnek Moskovszky Janos műkertésznél, mint tulajdonosnál.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönség, hogy tüzifa raktáram már nem a vasúti állomáson, hanem a Kossuth-utcai saját telkemen, a (Hordógyár) mellett van, ahol hasáb és vágott fát nagy raktáron tartok.

Egy méterm. vágott fa házhoz szállítva 2 kor. 50 fillér. Vaggon számra jutányos árak mellett.

Magam a n. é. közönség pártfogásába ajánlva maradtam, kiváló tisztelettel

NEUMANN HERMAN

fakereskedő, (Árpád-u. 1. Rude ház.)